

HET BETOOG Dat al-Megrahi de Lockerbie-aanslag pleegde staat niet vast

Bij de dood van een terrorist

door **Harald Merkelbach**

Het was een prima weekend voor de Britse premier David Cameron. Hij stak de handen triomfantelijk omhoog toen hij zag hoe Chelsea Bayern München versloeg in de finale van de Champions League. Er is een foto van dat moment. De euforie is Cameron aan te zien. Goed mogelijk dat hij de handen ook blij omhoog wierp toen hij hetzelfde weekend hoorde dat in Libië al-Megrahi, de dader van de Lockerbie-terreuraanslag, was overleden aan kanker. De aanslag speelde zich af op 21 december 1988: een Pan Am-toestel ontplofte boven het Schotse Lockerbie. Alle 259 inzittenden kwamen om het leven. Elf inwoners van Lockerbie werden dodelijk getroffen door de brokstukken.

Al-Megrahi, de dader van de terreuraanslag in Lockerbie. Dat is zoals hij consequent door de pers werd omschreven. Toen Schotland hem in 2009 vanwege zijn vergevorderde prostaatkanker vervroegd vrijliet, ontketende dat een storm van protest. David Cameron, toen nog oppositieleider, was faliekant tegen de vrijlating. Misdaden worden begaan door boeven. We wensen zulke boeven hun verdiende loon toe. Dat geldt ook voor de boef

die het drama in Lockerbie op zijn geweten heeft. Maar is al-Megrahi die boef? Er is ruimte voor heel veel twijfel. Om te begrijpen waar 'm dat in zit, moet men weten dat al-Megrahi vooral op een getuigenverklaring werd veroordeeld. Het gaat om een getuigenverklaring van de zeer wankele soort. Het Pan Am-vliegtuig ontplofte omdat een van de koffers aan boord een explosief bevatte. In de fatale koffer zaten ook nieuwe kleren. Knappe speurders wisten te achterhalen dat de kleren waren gekocht in een winkel op Malta, ergens eind 1988. Het was in september 1989 dat de speurders de baas van de winkel ondervroegen over de klant die de kleren had gekocht. Want deze klant moest wel iets te maken hebben met de fatale koffer, redeneerden de speurders.

De winkelbaas gaf een vage beschrijving: de klant had Libisch gesproken, was corpulent, had een groot hoofd en hij had geen baard. De winkelbaas kreeg van de speurders telkens foto's te zien van potentiële terroristen. Maar hij weifelde steeds opnieuw. Uiteindelijk, na twee jaar, wees hij aarzelend al-Megrahi aan. Het was pas in 1999 dat de speurders de winkelbaas een Oslo-confrontatie lieten ondergaan. Te midden van een aantal figuranten stond al-Megrahi opgesteld. De winkel-

baas dacht dat al-Megrahi nog het meest leek op de klant die eertijds de kleren had aangeschaft. Je kon niet zeggen dat de winkelbaas zeker van zijn zaak was. Dat veranderde tijdens het proces tegen al-Megrahi in 2000. Nu was de winkelbaas heel stellig over wie de kleren had gekocht: het was wis en waarachtig al-Megrahi geweest. Maar ondertussen had de winkelbaas wél een artikel gelezen over het Lockerbie-drama, compleet met foto van al-Megrahi als dader. Nogal wiedes dat je daar heel stellig van wordt. De stelligheid van de winkelbaas maakte indruk op de rechters en al-Megrahi werd tot een lange gevangenisstraf veroordeeld. Later zou de Scottish Criminal Cases Review Commissie - enigszins te vergelijken met onze Commissie Evaluatie Afgesloten Strafzaken (CEAS) - zeggen dat de veroordeling verdomd riskant was. Zou best wel eens kunnen dat het een gerechtelijke dwaling was, schreef de commissie. Net als wij allemaal hoopt Cameron dat de slechteriken uiteindelijk verliezen en hun verdiende loon krijgen. Maar of al-Megrahi die slechterik is? Dat is stukken minder zeker dan dat Chelsea van Bayern München won.

Harald Merkelbach is hoogleraar psychologie aan de Universiteit van Maastricht